

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

U.off § 15 offl.

Deres ref:
20/1485

Vår ref:
202005602-2

Dato:
26.03.2020

SVAR PÅ HØRING VEDRØRENDE FORSLAG TIL MIDLERTIDIG FORSKRIFT OM STRAFFEGJENNOMFØRING FOR Å AVHJELPE KONSEKVENSER AV COVID-19-UTBRUDDET

Innledning

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) viser til mottatt høringsnotat fra Justis- og beredskapsdepartementet av 25. mars d.å. vedrørende forslag til midlertidig forskrift om straffegjennomføring for å avhjelpe konsekvenser av Covid-19-utbruddet.

KDI vil i det følgende fremsette enkelte kommentarer til de ulike forskriftsbestemmelsene.

§ 1 Besøk i fengsel

Direktoratet stiller seg utelukkende positiv til forslaget i forskriftens § 1 vedrørende besøk til innsatte i fengsel. Kriminalomsorgens adgang til å nekte besøk er sentralt for å redusere risikoen for smittespredning i forbindelse med det pågående utbruddet av Covid-19. KDI er av den oppfatning at kriminalomsorgens adgang til å nekte besøk grunnet sykefravær i kriminalomsorgen, eller dersom besøk ikke kan gjennomføres på en helsemessig forsvarlig måte, er helt nødvendig sett hen til spredningen av Covid-19 og den situasjonen samfunnet p.t. befinner seg i.

Dette er imidlertid et inngripende tiltak overfor de innsatte, og det er derfor sentralt at kriminalomsorgen legger til rette for at innsatte kan ha kontakt med familie ved bruk av alternativ kommunikasjon. Etter KDIs oppfatning ivaretas dette i tilstrekkelig grad av ordlyden i bestemmelsens første ledd. Videre er KDI av den oppfatning at innsatte med mindreårige barn bør prioriteres for slik kontakt. Samtidig er det viktig at innsatsen med dette avstemmes mot andre nødvendige gjøremål i den spesielle situasjonen som Covid-19 innebærer. KDI mener at første ledd annet punktum gjenspeiler dette, gjennom formuleringen «så langt mulig».

KDI viser i denne sammenheng til direktoratets brev av 17. mars d.å. til kriminalomsorgens regioner, hvor det fremgår at innsattes rett til besøk midlertidig oppheves. Beslutningen ble tatt

etter at regjeringen oppjusterte sine tiltak 12. mars d.å. Videre fremgår det av nevnte brev at reduserte muligheter for besøk skal kompenseres ved at den innsatte eksempelvis får utvidet ringetid og/eller videosamtale. I tillegg til økt ringetid har KDI investert i flere hundre nettbrett for å legge til rette for flere videomøter for de innsatte i dagene og ukene som kommer.

KDI støtter for øvrig fullt ut forslaget i forskriftens § 1 annet og tredje ledd vedrørende utvidet mulighet for innsatte til å motta besøk fra henholdsvis advokat og helsepersonell.

§ 2 Gjennomføring av straff med elektronisk kontroll utenfor fengsel

KDI er svært positive til en utvidelse med hensyn til gjennomføringstid og målgruppen i forskriftens § 2, da dette etter direktoratets vurdering vil gi flere domfelte muligheten til å gjennomføre straff med elektronisk kontroll. Dette er et helt nødvendig tiltak for å redusere kapasiteten i fengslene slik at man kan hindre smittefare og spredning, særlig ved de enhetene hvor flere innsatte deler rom. Uten dette tiltaket så frykter KDI at smittesituasjonen i fengslene med lavere sikkerhetsnivå blir svært krevende. Ved omfattende smitte i fengsler med lavere sikkerhetsnivå har kriminalomsorgen ikke en infrastruktur for å ivareta de smittevernfaglige anbefalinger om full isolasjon.

Videre mener KDI at dette er et helt nødvendig tiltak for å forhindre en betydelig lengre soningskø og opphopning av kortvarige dommer.

§ 3 Elektroniske kontrolltiltak som vilkår ved prøveløslatelse fra fengselsstraff

KDI støtter forslaget om bruk av elektroniske kontrolltiltak som vilkår for prøveløslatelse fra fengselsstraff inntatt i forskriftens § 3. Slike tiltak vil kunne gi bedre og mer effektiv kontroll av domfelte som blir prøveløslatt etter en lengre fengselsstraff.

Elektroniske kontrolltiltak vil som nevnt i høringsnotatets punkt 3, også kunne bidra til å redusere den sikkerhetsmessige risikoen ved prøveløslatelse, og gi mulighet til å gjennomføre prøveløslatelse i tilfeller der dette ikke ville vært sikkerhetsmessig forsvarlig uten elektroniske kontrolltiltak.

Dette er også, i likhet med forskriftens § 2, et nødvendig tiltak for å redusere kapasiteten i fengslene slik at man kan hindre smittefare og spredning, særlig ved de enhetene hvor flere innsatte deler rom.

§ 4 Straffavbrudd

KDI er positiv til forslaget i forskriftens § 4. Innvilgelse av straffavbrudd er et sentralt tiltak for å hindre spredning av Covid-19 i fengsel. Det er imidlertid en forutsetning at slikt straffavbrudd fremstår som sikkerhetsmessig forsvarlig i den konkrete saken. KDI er av den oppfatning at både sikkerhets- og rehabiliteringsaspektet er tilstrekkelig ivaretatt, jf. ordlyden i forslaget til forskrift § 4.

KDI viser til direktoratets brev av 10. mars d.å. til kriminalomsorgens regioner, hvor det bes om at det skal vurderes å innvilge straffavbrudd som tiltak for å forebygge spredning av Covid-19 i fengsel. Videre vises det til KDIs brev av 18. mars d.å., hvor friomsorgen ble bedt om å vurdere straffavbrudd for domfelte som gjennomfører straff i samfunnet. Kriminalomsorgen opplever at det har vært helt nødvendig med straffavbrudd også for domfelte som gjennomfører straff i samfunnet grunnet fare for smittespredning, samt driftsstans hos flertallet av oppdragsgiverne. KDI mener derfor at det er en fordel om det i forskriften § 4 presiseres at straffavbrudd også gjelder for straffegjennomføring i samfunnet. Det er sentralt at hjemmelsgrunnlaget blir tydelig også i disse sakene.

Følgelig foreslår KDI at det bør tas inn en henvisning til straffegjennomføringsloven § 57 og forskriftens § 5-3 første ledd, hva gjelder straffavbrudd i saker om samfunnsstraff og bøteteneste. Det foreslås videre at det også inntas en henvisning til forskrift om ruspåvirket kjøring § 12, hva gjelder straffavbrudd for domfelte som gjennomfører program mot ruspåvirket kjøring.

Det foreligger ikke hjemmel for straffavbrudd i ND-saker, slik at det er kun en ny rettskraftig dom som opphever en ND-dom. Det må derfor gjøres endringer i domfeltes gjennomføringsplan, slik at gjennomføringen ikke medfører noen smittefare. Dette ble presisert av KDI i vårt brev av 18. mars d.å.

Med hilsen

Jan-Erik Sandlie
assisterende direktør

Tom A. Enger
avdelingsdirektør